

Dugonicsok a tanyán.

Röszke, 1918. szept. 8.

Vasárnap délután értek ide a Dugonicsok felolvasó körútjukban Röszkére. A harmadik állomás volt, hova összegyűltek a pusztai népek, hogy hallgassanak... Nagyon szépen sikerült: Én, aki röszkei vagyok, nem vártam annyit. *Kosóczy* Ferenc és *Szomora* József tanítóknak, az utóbbi a gazdasági kör elnöke — és *Rózsa* Vince tanyai kapitánynak köszönhetjük ezt a szép sikert, kik a templomban és az iskolákban is kihirdették a szeptember 8-iki felolvasó napot.

Az érkező vendégeket, tizenhat fehérruhás mária lány (a templomból, hol mise volt, jöttek ide) nevében a gazdasági kör küszöbén köszöntötte fel *Csányi* Etelka. Az előadást nem a kör helyiségében, — mint ez tervezve volt, — hanem a hallgatók nagy számára való tekintettel az udvaron az öreg eperfák alatt tartották meg. Itt az eperfa árnya alá állították a felolvasó asztalt, meg a padokat a hallgatóság részére, melyeken a hatszáz megjelent közül, — helyet foglalt az, a kinek hely jutott, mert a legtöbbje a kerítésre támaszkodva állt és hallgatta végig a kétórás előadást, melyet dr. *Szalay* József főkapitány, a Dugonics-Társaság elnöke vezetett be, minek utána a rokonszenves *Ferenczy* Mátyás kapitány mind oda invitálta a szégyenlős fehércselédeket a felolvasó asztal elé. Még a pusztaszéli mezőőr is ott ékeskedett a sorokban kezében a hosszú meggyfabottal, oldalán rozsdás pisztolyával, mivel legfőleg a variákat lehet a szomszéd düllőig ijesztgetni, különben nagyon ártatlan jószág. A kabát alól kivillan a kerek pléh-réztábla, mely leginkább kimagyarázta hivatali ténykedéseit. Odahagyta a kukoricaföldet, a paprikatáblákat, melyeken most 90—100 korona egy füzér paprika. Drága. De a derék, poetázó kukoricacsész úgy gondolhatta az ő egyszerű paraszti eszével, hogy a tudomány mégis drágább, mert szebb, meg aztán az urak is aligha jönnek ide többet, (noha az elnök-főkapitány záróbeszédében megígérte, hogy igen) hát kötelesség is volt ide eljönni.

Szalay József elnöki megnyitójában azt mondta, hogy a Dugonics-Társaság összekötő kapocsra vállalkozott azzal a tervével, hogy tanyai felolvasásokat rendezzen, hogy azt a régi, patriarchális, háboru előtti viszonyt, mely a tanya és a város között fennállt, — de amit a háborus konjunkturák elrontottak — visszaállítsa.

Bevezető beszéde után dr. *Balassa* Ármint tartotta meg szabad előadását a „Cifra beszédéről”. A cikornyás magyar stílust magyarázta, hogy mennyi kellemetlen bajnak okozója ez a törvényszéki tárgyalásokon, de a nép megszokásból ragaszkodik hozzá. Eseteit humoros példákkal illusztrálta. Még három írott apróságot olvasott fel a „Két tábla”, a „Tanusítás” és a „Halottas ház” címmel.

Másodiknak *Nagy* Zoltán tartott szabad előadást „Az otthon megvédelmezése” címmel. A földről beszélt. A hitbizományokról, melyek a magyarországi magánbirtokoknak mintegy 35 százalékát képezik. Megmagyarázta a hallgatóságnak az ilyen oszthatatlan birtok előnyeit. Felveti az eszmét, hogy a pusztuló magyar kisbirtok védelme érdekében helyes volna a paraszt-hitbizományok létesítése.

Harmadik felolvasó *Ujlaki* Antal volt, aki „Levelek hazá...” címmel olvasott fel. Frontbéli katonák, idevalók irták és küldték ezeket a leveleket a szerkesztőségbe, — mondja *Ujlaki* — bevezető beszédében. Egyszerű halni készülő emberek öntötték sóhajukat ezekben a sorokba, miket felolvasott, melyekkel — különösen egy versével, mit szintén öreg frontbéli katona írt — nagyon közel fért hozzá a hallgatóság szívéhez. Asszonyok, anyák — az előadás után könnyes

szemmel mentek ki a kis kapun... Mert hiszen ki tudja, talán éppen az ő fia volt, aki a legszebb levelet írta haza...

Szomora József köszönő szavai után *Szalay* József kifejezte azt a reményét, hogy mielőbb teheti, a társaság újra eljön és találkozik az „eperfák alatt”, majd az ülést beárta.

Hegyi István.

SPORT

0000

SzAK—ATE 1:0 (0:0)

Az első bajnoki mérkőzést a SzAK nehéz küzdelem után megnyerte. Szép idő kedvezett a meccsnek és ennek megfelelően nagyszámú közönség élvezte a mindvégig heves iramban lefolyt játékot. A várakozást igazolón az aradiakban nagyon kemény ellenfélre talált a SzAK és hozzátehetjük, hogy az aradi csapat a mérkőzés nagyobb részében fölényben volt. Csatársoruk szép kombinációkkal sűrűn nyomult a SzAK kapuja elé, amiben halvesoruk kielégítően támogatta azt. A közvetlen védelem szintén teljesen beilleszkedik az együttesbe. Névszerint kiemelendő *Reissfeld* jobbösszekötő, *Szabó* jobb szélső, *Pethő* középfedezet és *Must* balhátvéd.

A SzAK csapatában a két hátvéd dominált, különösen *Kovács* II. valósággal excellált. Ugy lekapcsolásai, mint hosszú felmentő rugásai a vidék legjobb hátvédői sorába emelik. Ha a védelem nem mutat vasárnap oly magas formát, úgy az eredmény könnyen más lehetett volna. A fedezetsor fáradhatatlan agilitással dolgozott, de ezuttal beleesett abba a hibába, hogy a védelemre helyezvén a fősúlyt, nem nyomult a csatársor után és ezáltal utóbbi támogatás nélkül magára maradt. Ez okozta az aradiak fölényét. A Horváth, Ruzics, Csáki triászából utóbbi dolgozott leghasznosabban, különösen a második félidőben, amidőn a baloldali új posztján beletalálta magát feladata körébe. A csatársor megtette a magáét. *Csiziken* észlelhető volt ugyan a tréninghiány, de azért régi nagyszerű rutinja sokszor bevált. A jobboldalon levő két *Vezérrel* tökéletesen megvan oldva a csatársor jobboldalának a kérdése. Mindkettő kitűnően dolgozott, azonban kívánatos, hogy jövőben a nagyobb *Vezér* a kisebbnek több labdát juttasson, utóbbi pedig ügyeljen az of side állásra. A baloldalon *Martónosi* és *Zádor* kifogástalanok voltak. *Szalay* kapusnak kevés dolga akadt, kifutásai minden esetben észszerűek és indokoltak voltak.

A játék az első husz percen át rendkívül heves tempóban, mindkét térfélen folyt le. A támadások pro és kontra minduntalan követték egymást annélkül, hogy egyik kapu is komolyabb veszélybe jutott volna. A félidő további részében az aradiak támadnak sűrűbben, gólt is érnek el, azonban még mielőtt a labda a hálót elérte, elhangzott a bírő sipja of side miatt és emiatt a gól természetesen nem volt érvényes. Helycsere után a SzAK kap jobban lábra. Szorongatja az aradi védelmet és már a harmadik percben a csatársor szép összjátékából lövi *Vezér* védhetetlenül a meccs egyetlen gólját. A gyors eredményt óriási tapsvihár fogadja, miáltal felvillanyozva a szegedi fiúk továbbra is offenzívában maradnak. Ez azonban nem tart sokáig és a félidő másik felétől kezdve erős túlsúlyba jutnak az aradiak. A szegediek most okos beosztással teljesen a védelemre törekszenek és habár az aradiak minden lehető elkövetnek, az eredményen a mindvégig kiválóan működő szegedi védelem következtében változtatni nem tudnak. *Orava* fővárosi bírő szigorúan és körültekintéssel bíráskodott, csupán kicsinyeskedése keltett kellemetlen perceket.

A bajnoki meccs előtt a második csapatok játszottak a szövetségi díjért. Ezen mérkőzésből szintén a SzAK csapata került ki győztesen 3:1 arányú eredménnyel, amelyet a közönség ugyancsak szimpátikusan fogadott. A szegedi fiúk közül kivált *Boros*, *Belényesi*,

Horváth, *Garai*, *Opre* és *Keszler*. A gólokból egy-egyét *Keszler*, *Garay* és *Agócsy* I. szerzett.

Aradon a Kinizsi és AMTE találkoztak bajnoki mérkőzésben, amelyet az AMTE tizenegyesből lőtt egyetlen góllal nyert meg. Jövő vasárnap a SzAK játszik a Kinizsi ellen Temesvárott.

POLITIKAI HIREK.

— Budapesti tudósítónk telefonjelentése. —

(*Károlyi* Mihály válaszolni fog az ellene intézett támadásokra.) *Budapestről* jelentik: Gróf *Károlyi* Mihály, aki ez idő szerint Parádán tartózkodik, rövidesen megfelelő helyen válaszol azokra a támadásokra, amelyeket ellene a ceglédi választóihoz intézett nyílt levél alkalmából intéztek.

Antantjelentések a harcokról.

Sajtóhadiszállás, szeptember 9. Az angol vezérkar jelenti, szeptember 8-án délután: Az éj beálltakor csapataink tegnap *Villevaue*t és *St. Millat* (?) és *Havrecourt* erdő nagyobbik részét birtokukba vették. A tegnapi nap folyamán helyi harcok voltak *Hermiestől* keletre, valamint az *Armentierestől* nyugatra levő szakaszon, anélkül, hogy a helyzet lényegesen változott volna. Labassétól nyugatra járőreink további előrehaladást tettek.

A francia vezérkar jelenti szeptember 8-án délután: Az *Oisetől* északra csapataink hatalmukba kerítette *Mennessis* községet, közelebb jutott a *St. Quentin—Kemmelhez*. Az *Oisetől* délre *Serves* irányában benyomultak *Laffan* vidékre, az *Aisne* melletti *Cellestől* északra és megtartottuk állásunkat több német ellentámadással szemben. A *Champagne*ban két rajtaütésünk több foglyot eredményezett.

Az amerikai vezérkar jelenti szeptember 7-én este: Az *Aisnétől* délre csapataink benyomultak *Duscourt* faluba és ötven foglyot ejtettek. *Ellenséges támadások meghiúsultak* ezen frontszakaszokban. Vonalunkat a *Wœuvre-sik*ságon könnyen előretoltuk. Két ellenséges betörési kísérletet meghiúsítottunk. Néhány fogoly maradt kezünkön. *Elszászban* egy támadást hajtottunk végre és az ellenségnek veszteségeket okoztunk.

Az új védelmi vonal Armentieresre és Reimsra támaszkodik

Berlin, szeptember 9. A *Baseler National Zeitung* a hadihelyzetről a többek között a következőket írja. Az észak felé irányított általános visszavonulási mozdulat kiterjedését a jelen pillanatban olyan jelenséggé kell felfognunk, amely nem annyira az antant nyomásának hatása alatt, hanem a német hadvezetőségnek egy bizonyos szándékának tulajdonítható. Legegyszerűbben úgy lehet megmagyarázni ezt az intézkedést, hogy *Armentieres* és *Reims* ez a két legszűkebb szárnypont legyen az új védekező bázis sarokoszlopa.

Bülow herceg kancellár szeretne lenni

Bécs, szeptember 9. A *Neue Wiener Journal* berlini levelezőjének jelentését közli, amely szerint *Bülow* herceg nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a kancellári állást magának megszerezze. Ő ugyan a *Deutsche Politik* című munkájával alldeutsch hirbe keveredett, politikai elvtelensége folytán azonban hajlandó volna valódi megegyezésen alapuló békét kötni.

A Délmagyarország telefonjai

Kiadóhivatal 81
Szerkesztőség 305.